

A nyilvánosság színe előtt

Városfejlesztés komplex módon

Budapest első egységes városfejlesztési tervét száz esztendővel ezelőtt készítették el, amikor egyesítették Pestet, Budát és Obudát és összeült az akkori *Közmunkatanács*. Akkor vetődött fel először, hogy a közművesítést, a közlekedést és a városfejlesztést csak *egységesen lehet megoldani*. Azóta is állandó probléma ez, hiszen a város növekedését, korszerűsödését végigkísérték a közlekedés, az utépítés és a közművesítés teendői. És ha számba vesszük, mi történt száz esztendő alatt ezen a téren, azt is megállapíthatjuk, hogy a gondok legyűrésében léptünk előre *valamicskét*. Persze, csak *valamicskét*, mert a fejlődés „betegségei” állandóan végigkísérik fővárosunkat.

Igen, valamicskét fejlődöttünk, hiszen a közművesítés is korszerűbbé vált, útjaink jobbak, a közlekedés is fejlődött, ha még van is sok gondunk e körül. A legnagyobb fejlődés fővárosunk életében az ötvenes évek végén következett be, amikor elkezdődtek Budapesten a *tömeges lakótelepszerű építkezések*. A mennyiségi és technikai fordulat az építkezésben a házgyárak színre lépése jelentette.

Jön a negyedik házgyár

— A városfejlesztés, amely egyben rekonstrukciós feladat is, komplex problémaként vette fel az építkezés mellett a közművesítést is, amely már elavulása miatt is figyelmet érdemel — mondja Öbert Gábor, a FÖBER igazgatóhelyettese, akivel a főváros előtt álló tennivalókról beszélgetünk. — A gondok sokasága szükségessé teszi: az V. ötéves tervnek úgy induljunk neki, hogy ne csak egy-egy beruházásban gondolkozzunk — folytatja —, hanem a *komplex városfejlesztés lebegjen állandóan a szemünk előtt*. Ez bizonyos tekintetben szemléletváltozást is kíván.

Ez lenne az *első és általános elképzelés* a tennivalók sikeres megoldása érdekében. A másik: hatékonyabbá tenni a koordinációt, a vállalatok közötti tennivalókat. Határozzák meg már eleve a tervek ezeket a tennivalókat úgy, hogy azok Budapest fejlesztése érdekében, *minden ágazatra kiterjedjenek*. Ott épüljön fel a lakótelep, ahol a közművesítés biztosított és ahol könnyen megoldható a közlekedés. És úgy épüljön fel az új lakótelep, hogy ne kullogjon utána a *járulékos beruházás*, nyíljon meg a lakások átadásával egyidőben az áruház, az üzlet, a szolgáltató üzem, kerüljön tető alá az iskola, az óvoda, az orvosi rendelő. Mert ha ezek késnek, építésük elhúzódik, akkor nincs fejlesztési összhang. Ez pedig fékezőleg hat a fejlődésre, a komplex városépítésre.

— A fővárosban továbbra is a legfontosabb feladat marad a tömeges lakóházépítkezés — folytatja Öbert Gábor. — Ennek pedig meghatározó bázisa változatlanul a házgyári technológia. A negyedik házgyár is megkezdte a termelést és a fő törekvés most az, hogy a négy házgyárat folyamatosan foglalkoztassuk, adjunk számukra állandó munkát és *területet*.

Távlati előkészítő osztály

Ehhez természetesen az szükséges, hogy az építkezéseknél közreműködő vállalatok már most felmérjék a tennivalókat és szorosabb együttműködéssel, megalapozott számítások alapján törekedjenek a tervek elkészítésére. Ezeknek komplex terveknek kell lenniük, amelyek nemcsak az építkezések feladatait tartalmazzák, de a szanálásokét is és ugyanakkor a *közműfejlesztését, a közlekedését*.

— A FÖBER távlati előkészítő osztályt hívott életre — tájékoztat az igazgatóhelyettes. — Most már csak partnereink segítségét várjuk, hogy az eddigi tapasztalatok felhasználásával *felkészülhessünk a következő ötéves terv tennivalóinak elvégzésére*. Nem mondom, hogy egy ilyen osztály, mint a távlati előkészítő osztály minden problémát megold, gondjaink továbbra is lesznek. De reméljük, hogy egy

ilyen szervezet keretében kidolgozhatunk egy egységesebb, átfogóbb tervet.

Probléma van a házgyári építkezésekkel, nem is kevés. A házgyár a helyére rakja az előregyártott falakat, felépíti a házat, de a házgyár munkája után szükség van arra is, hogy a belső szereléseket elvégezzék. Például a szellőzőberendezést, a felvonókat, hogy csak a legfontosabbakat említsük. Hiába készült el időre a ház váza, fala, ha a gyors tempót a szerelő vállalatok nem tudták követni. Ezen a téren kell tehát a jövőben előbbre lépni, a megfelelő háttérrel biztosítani.

Ne legyenek egyhangúak

Szükséges, hogy változatos, színes legyen egy-egy új lakótelep, ne olyan szürkés és egyforma, mint az eddigiek. Anynyira egyformák néhány régebbi lakótelepünkön a házak, hogy a hosszabb ideje ott lakók is csak a házszámok után igazodva tudnak hazatalálni.

— Mit tart most a legidősebbnek? — kérdezzük az igazgatóhelyetteset.

— A legidősebb és a legfontosabb feladat, hogy a kom-

munális létesítmények *felzárkózzanak* a lakóházépítkezésekhez. Ez feltétele a lakótelepek városias megjelenésének is. Ezt nyilván nagyban elősegíti majd a könnyűszerkezetes építkezési mód alkalmazása. Mai feladat, hogy az iskolák, bölcsődék, ABC-áruházak a lakónegyedekkel egyidőben *készüljenek el*. Ennek feltétlenül meg kell teremteni az ipari bázisát, mert enélkül nem *haladunk*.

Mindaz, amit Öbert Gábor mond, napjainkban zajló *follyamat*. Hozzá tartozik ehhez az is, hogy a városfejlesztés tervéről a jövőben előre, rendszeresebben tájékoztassák a lakosságot. Eddig, mint azt a *Magyar Nemzet* is gyakran szövegezte, csak akkor értesült egy-egy nagyobb beruházásról a lakosság, amikor már a tervek elkészültek és az építkezést elkezdték. A Hazafias Népfőnt várospolitikai bizottsága fórumán is sok szó esett erről a lakossági, társadalmi igényről. A FÖBER most letehetővé teszi, hogy egy-egy nagyobb szabású beruházást a lakosság makettekben is megtekinthessen, tanulmányozhassa a tervet, annak a városképre való hatását.

Illés Sándor